

ZPRAVODAJ

S P O L E Č N O S T I P Ř Á T E L I T Á L I E

Úvodem

V každém čísle Zpravodaje našim členům, kteří zapominají uhradit členský příspěvek, připomínáme tento základní způsob jakým se mohou podílet na činnosti Společnosti a minimálně na úhradě Zpravodaje, který čtvrtletně posíláme i těm, kteří tak nečinili v některých případech i 2 roky.

Dosud jsme tuto připomínku zveřejňovali v rubrice „Pro Vaši informaci“. Tentokrát jsme se rozhodli dát tuto připomínku na první stránku v naději, že nezůstane bez odezvy. Nepovažujeme za normální, že ze všech členů, kteří Zpravodaj pravidelně přijímají, příspěvek za r. 2007, i když již uplynulo půl roku, zatím uhradila jen necelá polovina.

Podle stanov je výše příspěvku dobrovolná, jen u studentů a důchodců je stanovena minimální výše 100 Kč, což představuje alespoň část nákladů na Zpravodaj, který jim posíláme. Je pozoruhodné, že průměrná výše příspěvků těch, kteří je hradí bez upomínek každoročně stoupá a zatím co v roce 2006 mírně přesahovala 200 Kč v letošním roce již překročila 300 Kč. Těm členům, kteří se o to zasloužili vyšším příspěvkem touto cestou děkujeme.

Předsednictvo Společnosti věří, že většinou jde o pouhé opomenutí a že členové, kterých se to týká příspěvek uhradí podle svých možností. Připomínáme číslo našeho účtu: **1937698369/0800** a že úhrada je možná mimo peněžní poukázkou, (která byla jako každý rok přiložena do prvního čísla na konci března), i převodním příkazem, nebo složením hotovosti u kterékoli pobočky České spořitelny.

Členy, kteří z jakýchkoli důvodů nemají zájem v členství pokračovat pak prosíme, aby nám to laskavě sdělili, abychom jim zbytečně Zpravodaj neposílali.

Rostislav Pietropaolo

Italský kraj Umbrie

Jedním z nejpozoruhodnějších italských krajů je Umbria – česky Umbrie. Je krajem vnitrozemským, nemá síce moře ale zase mu vévodí zajímavé Trasimenské jezero, které má svoji pohnutou historii i kouzlo. Pro kraj Umbrie je od jara do pozdního léta typická žlutá barva kvetoucího janovce (neboli kručinky). Rozloha kraje je něco kolem 80 000 km² a má něco kolem miliónu obyvatel. Hlavní město kraje – Perugia – leží také ve vyšší nadmořské výšce 493 m. Kraj je poměrně hornatý s nepříliš rozvinutým zemědělstvím a stále se rozvíjejícím průmyslem, zejména v Perugi a okolí. V žilách dnešních obyvatel Umbrie koluje mj. krev Etrusků a Umbřů, od nichž odvozuje kraj i svůj název. V období rané římské republiky zde žili jednak Etruskové (záp. od Tibery), jednak Umbrové (východně od Tibery). Začátkem 3. stol př. n. l. byl kraj včleněn do římského státu. Po pádu římské říše se tu vystřídali Gótové, Byzantinci, Langobardi – vytvořili zde mocné langobardské vévodství spoletské. V 11.–12. stol. se v Umbrii podobně jako v jiných krajích vytvářely městské státy – Foligno, Orvieto, Todi a zejména Perugia.

Umbrie dala světu slavného sv. Františka z Assisi a sv. Kláru a v této souvislosti i řadu zázraků, které se pojí k těmto světcům. Umbrie byla tranzitním místem a s tím ve středověku souvisela i činnost loupežníků. Kolem roku 1500 se kraj dostal pod vliv papežského státu a v jeho moci zůstal až do r. 1859.

Umbrie je neodmyslitelně spjata s historií Etrusků. Mimořádně důležitým místem z pohledu etruské éry byla právě Perugia. Nikde jinde na světě snad nezasahuje etruská historie tří tisíc let do současnosti tak výrazně jako právě zde. Etruské památky v Perugi nejsou jen mrtvými artefakty, jsou nadále součástí dnešního života – ať už se jedná o etruský oblouk městských hradeb či etruské studny. O Perugi a okolí si ale povíme v samostatném

článku stejně jako o mystickém Assisi a jeho okolí. Po Etruscích máme v Umbrii další památky např. hrobky v Orvietu, hrady v Bettoně, pozoruhodné jsou i památky z římské éry – Minervin chrám a amfiteater v Assisi, Drusův oblouk, amfiteatr, divadlo a zbytky mostu ve Spoletu, brány, vítězný oblouk a hrady ve Spello, severozápadně od Foligna, pozůstatky římského města Carsulae severozápadně od Terni, divadlo v Gubbio. Kraj Umbrie má i starokřesťanské a románské stavby. K vrcholným dílům architektury patří pak památky z doby gotické zejména v Assisi, Orvietu, Perugii, Gubbio a Todi. V době rané renesance vzniká vlastní umbrijská malířská škola.

Mimořádné kouzlo má celá oblast Trasimenského jezera, které zcela neprávem bývá opomíjeno českými turisty – ovšem k jejich velké škodě. Abychom to trochu odčinili, u tohoto kouzelného jezera se s Vámi nyní zastavíme. Leží 28 km od Perugia, zaujímá plochu 128 km², na obvodu má 45 km, průměrná hloubka činí 7 m. U jezera je vyhlídková silnice od severu od Tuora do Lisciana. Právě v oblasti severní části jezera se odehrála jedna z největších bitev v dějinách římského státu v rámci tzv. punských válek. Dne 24. 6. 217 př. n. l. proti sobě stanula punská vojska tj. Kartaginci vedeni Hanibalem a Římané vedeni konzulem Flaminiem. Vynikající a bystrý stratég Hanibal na jaře 218 př. n. l. přešel s 50 000 vojskem a jízdou o 9 000 mužích spolu s 37 slony z Afriky přes Pyreneje a Alpy na Apeninský poloostrov, kde se zcela nečekaně zjevil Římanům. Přejed Alp zaplatila ztrátou života polovina slonů a také mnoho mužů. K Hanibalovi se přidali Galové a tak pokračoval k řece Arno a Serchio, kde ho postihla v bažinatém prostou epidemie, které podlehl mnoho jeho vojáků, sám Hanibal onemocněl na oko. V roce 217 př. n. l. dorazil k Trasimenskému jezeru. Bitva trvala sice jen 2 hodiny, byla však velmi krutá. Ztráty pro Římany byly katastrofální – Římané ztratili 15 000 legionářů, Kartaginců a jejich spojenců padlo asi 1 000. Římané, kteří chtěli přeplavat jezero, utonuli nebo byli pronásledováni a zmasakrováni. Padl i konzul Flaminius. Jezero bylo tehdy větší než dnes a dějiště bitvy bylo rozsáhlé. Dodnes se na polích nacházejí lidské kosti, části zbraní a výzbroje... U břehu jezera připomíná místo bitvy moderní památník tzv. Campo del Sole – Sluneční pole – s kamennými sloupy.

Na břehu jezera resp. v jeho blízkosti je několik významných městeček, z nichž každé má svoji historii. Nutno podotknout, že oblast jezera je spjata s životem a tvorbou malíře Pietra Vannucciho zvaného Perugino (1450 ca.–1523).

Na západním pobřeží leží Castiglione del Lago s nádhernou pevností Rocca del Leone z r. 1247 s jedinečnou vyhlídkou na celé Trasimenské jezero. Z pevnosti vede působivý středověký chodník k paláci Corgna s nádhernou malířskou výzdobou od Niccola Circignaniga ze 16. stol.

Cittá del Pieve – se pyšní nádhernou Oratoří S. Maria dei Bianchi s nádherným obrazem od Pietra Perugina „Klanění tří králů“. Pozadím scény na obraze je idealizovaná krajina Trasimenského jezera připomínající pohled na jezero z vyhlídky města. Každoročně každou předposlední srpnovou neděli se koná tradiční slavnost Palio dei Terziori „třetin města“ navazující na honění býků v coridě v 15.–16. stol. Městem prochází průvod účastníků v historických kostýmech, střílí se na makety býků a všechny vinárny jsou otevřeny, podávají se speciality a nápoje toskánsko-umbrijské.

Paciano – malá obec v tichém prostředí v Umbrii s titulem EU „Ideální vesnička“ – má středověký ráz, obklopena amfiteatrálně zelenými kopci. V sídle Bratrstva sv. Svátosti se nachází sbírka o historii a umění Paciana s nádherným obrazem „Ukřizování“ Francesca z Cittá della Pieve (1452). Každoročně se zde v prosinci koná „Olejová slavnost“ s degustací specialit z oleje.

Passignano sul Trasimeno s kostelem sv. Křištofa z 10.–15. Stol s pěknými freskami z 15. stol. I zde se každoročně koná slavnost Palio delle Barche na paměť zachráněných Perugiňanů, kteří si útekem na lodkách do Passignana zachránili v roce 1495 život.

Magione – s nádherným a mohutným hradem maltézských rytířů postaveným ve 12. stol. jako opevněný hospic – nemocnice. Součástí hradu je kostelík sv. Jan Křtílele s freskami Pinturicchiovy školy z 16. stol. San Feliciano – muzeum rybolovu jezera představující dřívější běžný a těžký život rybářů. Rybolov byl v minulosti hlavním zdrojem obživy místních obyvatel, kteří také používali místní dialekt, který je také uchován v muzeu rybolovu.

Panicale (431 m n. m.) na kopci s kouzelnými vyhlídkami na celé Trasimenské jezero, které tolik inspirovalo mistra Perugina. Návštěvu lze opravdu vřele doporučit. Především je vhodné navštívit místní kostelík sv. Sebastiana (informace v místníinformační kanceláři – kostelík otvírají jeho pracovnice) s nádherným vyobrazením „Utrpení sv. Sebastiana“ od Pietra Perugina (1505). Jedná se o mimořádně kvalitní dílo nesmírně působivé a pročitěné, pozadí opět tvoří Trasimenské jezero v provedení tak, jak je vidět od kostela z vyhlídky (stejný pohled i dnes). Nádherným skvostem je malé diva-

Italové očima Čechů

Náboženské poutě do Itálie

Jedním z trvalých fenoménů vzájemného setkávání Čechů s Itálií je náboženská peregrinace, poutování na Apeninský poloostrov za duchovními hodnotami křesťanské civilizace. Poutě do Říma, který platil za svaté město, kde odpočívají nejvýznamnější apoštolové a řada křesťanských mučedníků, byly podporovány především samotnými papeži, kteří vyhlášovali tzv. svaté roky, obzvláště vhodné k cestě do Říma, jejímž absolvováním získali poutníci mimořádné odpuštění svých hříchů. Poprvé milostivý rok vyhlásil papež Bonifác VIII. v roce 1300 a pak jej papeži vyhlášovali každých 50 či 25 let nebo též při zvláštních výročích a jubileích. Znamenaly totiž pro církev i město značný zisk z přílivu poutníků, jejich pobytu, prodeje odpustků i suvenýrů, dotýkaných obrazů a různých svátostin či zázračných ostatků.

Tento typ „náboženské turistiky“ se zachoval dodnes a davy křesťanů z celého světa pulzují věčným městem ve shodě s církevním kalendářem, svatoččením světců, volbou či úmrtím papežů. Víra, která dnešní poutníky přivádí na cestu do Itálie, se od středověké příliš neliší, pouze formy služeb poutníkům ve věčném městě jsou přiměřené současnosti, i když dosud část poutníků této kategorie nachází útulek v klášterech, poutních domech a skromných hospicích.

Pro příchozí poutníky do věčného města byly sepsovány a později tištěny v podstatě dva typy průvodců. První typ „indulgentiae ecclesiarum“ měl hagiografický obsah a informoval o odpustcích, které mohou poutníci získat, o modlitbách, jež se odříkávaly u oltářů nejznámějších kostelů. Do konce 15. století kolovaly rukopisné seznamy kostelů a posvátných zastavení, které vyhovovaly potřebám poutníků i vzdělanců. Po vynálezu knihtisku vycházely téměř každý rok nové tištěné informace pro poutníky a nábožné cestovatele. Postupně přibývalo křesťanských poutníků, jejichž cílem brzy nebyla jen zbožná pouť, ale i poznání krás Itálie. Těm již od středověku byl určen druhý typ informací, zvaný „mirabilia urbis Romae“, který vedl poutníka po antických zříceninách, svatyních a katakombách. K nejnovějším průvodcům tohoto typu patří Česká zastavení v Římě od Jany Koudelkové, vydaná v jubilejním roce 2000 a určená širokému spektru návštěvníků věčného města, především z řad věřících.

dlo Teatro Cesare Caporali – architektonický klenot z 18. stol., má podkovitý tvar a 154 míst, uvnitř je bohatá štuková výzdoba. Nutno říci, že v mnoha městech Itálie si bohaté rodiny zejména šlechtické stavěly vlastní divadla pro své potřeby. V Itálii je jich řada zachována. Jsou to skutečné skvosty. Nutno říci, že kraj Umbria jich má několik a svědčí to o vysoké kultuře obyvatel. V Panicale je i zajímavé muzeum krajky.

V celé oblasti jezera jsou součástí jídelníčku sladkovodní ryby, po jezeře jezdí parníky a v jezeře jsou tři ostrovy Maggiore, Polvese a Minore. Na ostrovy Maggiore a Polvese jezdí parníčky. Na ostrově Maggiore v roce 1211 strávil jednu noc sv. Frančišek z Assisi.

Kraj Umbria se pyšní dokonce i nejmenším divadlem světa a to v Montecastello di Vibio u Todi.

Mezi významná města patří ještě Orvieto středověkého rázu malebně položené na návrší ze sopečného tufu. Původně etruské sídliště, od 3. stol. př. n. l. pod nadvládou Římanů, ve středověku svobodné město zmítané ve vnějších i vnitřních konfliktech, od 15. stol. součástí Církevního státu. Dominantou města je dóm z románsko-gotického období. Výstavba začala v r. 1290, má nádhernou sochařskou i malířskou výzdobu. Vyniká zde především kaple M. Boží od L. Signorelliho s freskami Apokalypsy. Pro nás je zajímavá Kaple Capella Corporale, kde je uchovávána v gotickém oltářním svatostánku posvátná rouška (corporale) skropená krví, která podle legendy vytryskla v Bolseně z hostie při mši sloužené pochybovačným knězem z Čech. Ve městě je Papežský palác, pěkná radnice z 13. stol. a pevnost. Severně od pevnosti stojí renesanční studna z 16. stol. Pozzo di San Patrizio válcovitého tvaru o průměru 13 m a hloubce 62 m. Do ní se schází po spirálovém schodišti po 248 schodech, vnitřek je osvětlován 72 okénky.

Nutno zmínit se ještě o městě Todi, u kterého jsou nádherné umělé vodopády (cca během posledne resp. siesty se zavírají).

Poblíž Todi je město Narni, které je mj. pozoruhodné i tím, že je v něm návštěvníkům přístupný vnitřek starého římského aquaduktu.

V Umbrii ji celá řada výborných specialit – vynikající vína i lokální speciality např. z masa divočáků aj. – salámy, šunky atd. Umbrie je také proslavena vynikající keramikou, nejznámější pochází z Deruty.

PhDr. Libuše Rektorová

V průběhu středověku rostl – nejenom v Itálii – počet poutních míst, zvláště zasvěcených mariánském kultu a počátkem novověku se stalo italské Loreto jedním z nejvýznamnějších. Dalšími cíli poutníků v Itálii byl Turín, kde se našlo slavné turinské plátno s otiskem Kristova těla, dále Miláno s Karlem Boromejským a Padova se sv. Antonínem či Benátky se sv. Markem, které byly však především východiskem poutí do Svaté země. S kultem sv. Františka spojené Assisi bylo cílem ctitelů toho světe a na mapě Itálie bychom našli desítky a možná i stovky poutních míst, do nichž se vydávali v proudu evropské náboženské peregrinace i čeští křesťanští poutníci. O jejich oblíbě svědčí řada italských náboženských „zázračných“ obrazů, uctívaných v českých kostelech, které si přinesli poutníci na památku domů. V dobách hluboké náboženské víry a zanícení bychom si mohli průběh velkých křesťanských svátků představit podobně náročný jako jsou dnes muslimské poutě do Mekky.

Každá země, jejíž obyvatelé se vydávali na cesty do Říma, toužila mít ve věčném městě své zázemí. V dobách, kdy patřilo k dobrému mravu ubytovat poutníky v hospicích, se zrodil také v Římě český hospic, jehož tradice se uchovala dodnes. Hospic či hospital v Římě sloužil k ubytování poutníků i k ošetřování nemocných. V Římě totiž již v dobách raného středověku existovaly tzv. xenodochie, domy pro poutníky bez rozdílu původu. Postupně se vyvinuly domy „národní“ pro poutníky pocházející z různých koutů křesťanského světa.

O vzniku českého domu pro poutníky ve věčném městě existuje řada legend, vztahujících se především k době jeho založení, které je posouváno do počátků kristianizace českých zemí a spojováno s prvními pokřtěnými panovníky. Pravděpodobnější je však, že hospital vznikl v souvislosti s korunovační cestou Karla IV. do Říma v roce 1355, kdy zřejmě vladař pojal myšlenku zakoupit pro české poutníky dům, který by sloužil jako jejich římský útulek. K uskutečnění plánu však přistoupil až v roce 1368, kdy se po třinácti letech ocitl v Římě u příležitosti korunovace manželky Alžběty po návratu papeže Urbana V. z Avignonu do věčného města. Pro potřeby poutníků Karel IV. zakoupil poblíž Andělského mostu dům, stojící v místech označovaných jako Martovo pole, kde v okolí kdysi ve starověkém Římě bývaly mramorářské dílny. Vlastní poutnický provoz římského hospitalu je snad možno doložit až v roce císařovy smrti, kdy světil péči o dům bratřím Petru, Oldřichu a Janu z Rožmberka. Ti ustanovili jako příjmem k vydržování hospitalu výnos z vesnic Oltyně a Božetice v jižních Čechách a určili i správce římské-

ho domu, v němž byla domácí kaple s jedním oltářem a jedním duchovním.

*PhDr. Irena Bukačová
Dokončení v příštím čísle*

Manzonioho Snoubenci na Internetu

Před nedávnem byla v největší a nejlepší italské virtuální knihovně zveřejněna zvuková verze klasika italského romantismu Alessandra Manzoniho Snoubenci. Naši studenti italštiny tak získávají možnost číst (<http://www.liberliber.it/biblioteca/m/manzoni/index.htm>) a poslouchat (<http://www.liberliber.it/audioteca/m/manzoni/index.htm>) s prospěchem jedno z nejvýznamnějších děl italské literatury. Využívám příležitost abych naši komunitu přátel Itálie upozornil na tuto skvělou knihovnu; nepochybně je to nejlepší elektronická knihovna v Evropě určená pro širší veřejnost. Pro italianisty, kteří jsou odkázáni na služby chudičké a zastaralé knihovny Italského kulturního institutu v Praze představuje tato knihovna vítaný a pohodlný zdroj informací. Manzoniho si ovšem můžeme na Italském internetu přečíst i jinde. Nejlepší vědecké vydání dává k dispozici římská firma Eulogos (http://www.intratext.com/IXT/ITA2859/_IDX004.HTM). Před lety jsem toto středisko italských studií navštívil a musím konstatovat, že jeho činnost se neustále rozšiřuje a prohlubuje. Zabývají se zde také problémy elektronického zpracování textů, frekvenčním slovníkem italštiny a zejména srozumitelností textu (leggibilit?). Spolupracují s universitou v Salernu na vývoji velmi pokročilého textového procesoru. Sympatický filolog pan Nicola Mastidoro zde spolu se svými spolupracovníky řadu let pracoval na přizpůsobení tagovacího jazyka HTML potřebám italštiny. Já mu osobně vděčím za to, že mne upozornil na vývoj bádání o italské gramatice a poradil mně kterou gramatiku si mám koupit a pomohl také s prací s tehdy nejužívanějším italským elektronickým slovníkem. Práce obou zmíněných institucí má vysokou profesní úroveň a určitě si zaslouží, aby jí byla věnována vřídlná pozornost.

PhDr. Pavel Tomášek

Ugo Dadone

V česká historická literaturě si zainteresovaný čtenář může vyhledat několik zmínek o novináři, lite-

rátu a světoběžníkovi, ve kterém jak čeští, tak italští autoři viděli většinou špióna a spoluzakladatele zednářské lóže po první světové válce. Tento obraz je velmi jednostranný a nevystihuje úlohu, jakou v česko-italských vztazích tento muž sehrál. Z toho důvodu se mně zdá vhodné s náležitou opatrností poněkud opravit tradiční obraz, jak je nám Ugo Dadone představován. Jsou ovšem věci o kterých je i pro historika psát trochu obtížné a nemůže tak učinit bez náležité opatrnosti; respekt a ostych jaký pocítujeme před nitrem a soukromím druhých lidí je jistě překážkou, která nám brání volně se vyjadřovat a to i v takových záležitostech, o kterých se domníváme, že je určitým způsobem známe. V případě našeho hrdiny jsou to věci politické, styky s lidmi, kteří se zasloužili o vznik Československého státu, ale také věci lásky a literatury. Literáti konce devatenáctého století tuto překážku prožívali zvláště dramaticky, jak dobře vědíme čtenáři dekadentních románů. Podívejme se dnes trochu na jeho život; tedy: Ugo Dadone se narodil v blízkosti Neapole v malém městečku Agropoli v roce 1886, jeho otec Andrea byl železničním inženýrem a pracoval na výstavbě tehdy budované tratě spojující severní a jižní Itálii, dostalo se mu klasického vzdělání (liceo classico), byť ne úplně zakončeného. Kolem roku 1911 a v dalších letech se přátelsky stýkal s Gabrielem D'Annunzio, který byl tehdy velmi módní spisovatel, prakticky jediný italský literát, v té době proslavený také mimo Itálii (brzy byla také hlavní díla přeložena do češtiny, takže jsme nyní ve šťastné situaci, neboť si v nich můžeme číst, zatím co v největší italské elektronické knihovně je loni přestali dávat k dispozici čtenářům, protože se soudí s nakhadatelem o autorská práva). Tento spisovatel byl jedním z nejvýznamnějších bojovníků za to, aby Itálie vstoupila do války; nezanedbatelnou roli sehrál také v dějinách aviatiky. V roce 1918, dříve než podnikl svou dobrodružnou akci v Rijece (jen velmi krátce před vznikem naší republiky), se proslavil jiným válečnickým gestem – z letadla vyrobeného firmou Caproni (v letadle podobného typu zahynul v následujícím roce M. R. Štefánik) vyřazoval letáky na město Vídeň. Na tomto dobrodružném podniku se údajně podílel také Ugo Dadone a sláva i hrdost z tohoto činu byla šířena především v okruhu přátel básníka; dones na tyto události nedokáží zapomenout někteří pošetilí historikové v Itálii, Čechách i na Slovensku. Také Štefánik, který v tomto dobrodružném podniku prokázal své skvělé schopnosti pozorovatelské a získal velkou zásluhu vojenskou i vlídný postoj a sympatie u Cadorny a Sonnina, se zde vyznamenal jak si o tom můžeme přečíst

třeba v pamětech Wickhama Steeda. Štefánik pěstoval určité styky s lidmi těchto kruhů italské společnosti v římských salonech a to právem dosti pobuřovalo plebejsky vychovaného a přísně demokraticky smýšlejícího Beneše.

Dadone spolupracoval před válkou i ve válce s českou mafií a do republiky se vrátil v uniformě legionářského důstojníka. Byl zraněn a do smrti pak kulhal. Řadu let působil jako italský konsul v Moravské Ostravě. Byl prý velmi přitažlivý pro ženy a rád se stylizoval do postavy, dobově pojmenované jako *tomber de femmes*. Typické ženské postavy těchto kruhů bývají označovány a to nikoliv náhodou francouzsky, těmto postavám se v literární historii dostalo jména: *la femme fatale* a *la belle dame sans merci*. Dadone, který se v tomto životním období seznámil s lidmi z Čech, k nám pronikl sice také prostřednictvím ženy, ale nikoliv fatální, nemilosrdné krásky bez srdce, které by se obdivovateli nikdy neotevřelo, ale byla to spíše žena něžná a laskavá, která v žádném případě nepatřila mezi fatální, kruté a démonické postavy, jaké známe z knih *Maria Praze*. Jmenovala se Markéta Kašparová a pocházela z Pardubic, kde se narodila roku 1885. Tito dva mladí lidé se setkali pravděpodobně v roce 1911 v Benátkách a byla to láska na první pohled (v italsčině: *colpo di fulmine* – úderem blesku).

Dadone se oženil pravděpodobně v roce 1911, nevěsta Markéta Kašparova, byla jedenáctým z dvanácti dětí bohatého českého průmyslníka, narozená v Pardubicích 12 srpna 1885, zemřela v Zogno (BG), kde pobývala v pensionátě pro staré lidi (obec blízko slavných lázní San Pellegrino Terme). Byl jsem tam dvakrát a toto město v mnohém připomíná Karlovy Vary; ke konci století tam bylo největší Grand Hotel v Evropě a slavné secesní kasino). Ugo e Markéta se poznali v Benátkách kam jezdily sestry Kašparovy na letní pobyt do Porto Rose. Jejich matka již nebyla tehdy na světě a starší sestry doprovázely sestry mladší. V rodinných památkách pravnuka našeho hrdiny se nachází fotografie, která tuto událost dokumentuje. Není jistě bez zájmovosti, že něco podobného se o pár let později, odehrálo mezi M. R. Štefánikem a Giuglianou Benzioni; Štefánikova italská snoubenka nám to jímavě popsala v knize *La vita ribelle* (úryvky byly přeloženy do slovenštiny).

Ugo Dadone pak žil s přestávkami u nás a v Itálii. Jeho druhá dcera Vittoria, narozená 1920, patrně v Praze, ještě žije v Miláně a je doktorkou české literatury, v jejích literárních projevech se velmi vyskytují Češi. Žádná její práce, však bohužel není

přístupná v žádné knihovně u nás, ani v Italském kulturním institutu v Praze a snahu opatřit si její překlady Wolkerova v Itálii musím považovat za podnik jen obtížně proveditelný. Literární zásluhy paní doktorky Dadone nebyly u nás nikdy ani zmíněny, přes skutečnost, že jsou značně a nepřehlédnutelné. Ugo Dadone pak vedl život diplomata, literáta a dobrodruha; vydal tři knihy – všechny tři se nás týkají, a byl také činný jako publicista. Naši zemi definitivně opustil v roce 1930. Myslím, že jeho život byl románově zpracován v díle jiného u nás přebývajícího italského diplomata Orazia Pedrazziho. Dadone pak pokračoval v dráze profesionálního diplomata a brzy se stal konzulem v Egyptě a jedním z přátel mladého jordánského krále Husseina. Byl také nějakou dobu v Brazílii. Účastnil se výzkumné výpravy do Libye, kde se znovu, po letech nepřátelsky střetl s Maďary. V roce 1949 se usadil v Římě a stal se odpovědným vydavatelem časopisu „Il Nazionale“; ve zprávách z jednání italského parlamentu jsem našel zmínku o tiskové žalobě, která proti němu byla vedena. V roce 1958 vydal svou poslední knihu *Fiamme ad Oriente*, ve které se údajně vyjadřuje, kromě jiného, také o politice československého státu ve věci vzniku státu židovského. Do konce života pěstoval styky s básníky a literáty. V jeho římském bytě byl hostem americký básník Erza Pound. Zemřel v roce 1963 v Římě.

PhDr. Pavel Tomášek

Reklamní slogan jako znamení doby

Legendární kapela Beatles kdysi prohlásila, že je slavnější než Ježíš. Tento výrok spustil lavinu odporu, veřejného pálení gramofonových desek skupiny a odsuzování. Srovnávat slávu legendy křesťanství s žijící světskou legendou namyšlených hochů z ulice? Kdo to jakživ slyšel! Koncem 60. let minulého století se začal hrát na Broadwayi muzikál *Ježíš Kristus Superstar*. Ježíš Kristus sestoupil z kříže víry, aby mohl převyprávět svůj život především člověka, lidového intelektuála a superstar, světskému světu. Kulisy staré Izraele protínají neonová světla a rytmus bigbitu. V této atmosféře šíření slávy Beatles a džínů a protestů květinové generace vytváří známý fotograf Oliviero Toscani sérii reklamních snímků džínů, které nazval pro jednoho italského podnikatele *Ježíš*. Komu patří kalhoty vyfotografované zepředu s polorozepnutým poklopcem, muži

nebo ženě, u kterých je slogan „Nebudeš mít jiné džíny než mě“. A kdo je ta dívka, která se nechala vyfotografovat zezadu v minišortkách *Ježíš* se sloganem „Kdo mě miluje, následuje mě“?

Slogan na džíny *Ježíš* natolik zaujal Piera Paola Pasoliniho, že se rozhodl na toto téma napsat esej. Ne až tak kvůli nápaditosti nebo významu sloganu, jako spíše proto, že tento slogan vypoovídá o společensko-ekonomické změně, ke které podle autora v Itálii té doby došlo. Vidí v čiré provokaci a rouhačství tohoto názvu pro džíny znamení doby, která se již nepoměňuje s křesťanskými symboly v rámci víry, ale v rámci světského univerza. Je zvláštní, že kritik Pasolini vidí v džínách *Ježíš* a ve sloganech, kterými je provází reklamní kampaň, něco víc, než vědomě zamýšlel autor. Toscani se ve své knize „Reklama je navoněná zdechlina“ ptá „Proč by se měly cítit tradiční hodnoty společnosti?“. Tedy rebelantsví a prostá touha bořit modly a vzory a ne promyšlená a hlavně zamýšlená neotřelá expresivita sloganu, jak jí vidí Pasolini. To ovšem nebrání Pasolinimu toto pozitivum v textu vidět, ale zdá se, že si Toscani není vědom dosahu svého názvu džínů *Ježíš* na expresivitu jazyka sloganů. Nicméně považujeme za obdivuhodné, že se umělec Pasoliniho formátu pouští do lingvistické interpretace reklamního sloganu a expresivity se svou fundovaností filologa.

„Církev je trestána za svůj pakt s ďáblem“, míní Pasolini. „Podvrtný vztah mezi Církví a státem je dvojí povahy“, říká též autor. Tady jsme u jádra jeho argumentace. Církev podle něj přijímá a podporuje (buržoazní) stát, bez této podpory by stát nemohl existovat. Stát zase potřebuje na oplátku Církev proto, aby potlačovala demokratické a liberální tendence ve společnosti. Stát tím podle Pasoliniho maskuje vlastní antidemokratické a aliberalní tendence. Nová společnost ovšem, která je tvořena mladou konzumující buržoazií, již nepotřebuje Církev jako instituci moci a šifritelku jednotného světónázoru, protože obě může suplovat bez problémů sama. Církev je zbavena své společenské funkce a je odsouzena dle autora k zániku. Pasolini v této souvislosti říká: „Příjetí fašismu byla odporná epizoda: ale přijetí buržoazní kapitalistické civilizace je definitivní skutečností, jejíž cynismus není jen poskvrnou, kterých bylo v dějinách Církev nepočítaně, ale historickým omylem, který Církev pravděpodobně zaplatí svým úpadkem.“

Jistě, autorova esej byla napsána v roce 1973 a od té doby uplynulo mnoho vody a čas nám řekl, že Církev a Vatikán stále stojí na nohou a *Ježíš* žije nadále svým pokojným dvojím životem ústřední

postavy víry a jako superstar. Beatles jsou sice nejslavnější skupinou všech dob, ale její výrok o slávě a Ježíšovi si připomínáme spíše jako kuriozitu. Nikdo na sobě nemá džíny Ježíš, které žádnou díru do světa neudělaly. Nadále však zůstává otázkou funkce Církve a jejího vztahu ke státu. Nadále zůstává velmi aktuální téma hodnot, které s sebou přináší masová konzumní společnost a které hodnoty tradiční s sebou odnáší. Pasolini uvažoval o prvotní funkci Církve, a jak se pod tlakem moderní společnosti této funkci zpronevěruje a jak ztrácí svůj význam. Jestli nám připadá tón eseje jako zastaralý a reformační, v době, kdy na západní kulturu doráží islámský fundamentalismus, je potřeba se ptát, jakým způsobem se může aktivovat za této situace i Církev. Zvláště pak, je-li zde snaha úskokem zapojit i papeže do diskurzu o islámu, takže místo toho, aby hlava katolické církve spojovala různé světy, je z různých stran cítit snahu, aby činila opak. Církev nepoloží ani další džíny Ježíš, ani další muzikál Jesus Christ Superstar, ani další film střihu Martina Scorseseho o posledním Ježíšově pokušení, ani jiné filmy jako například Život Briana Monty Pythonů. Církev položí pouze mlčení, přehlížení a zatvrzelost v podstatných otázkách současného světa.

Mgr. Tomáš Matras

Pier Paolo Pasolini: 17. květen 1973 Lingvistická analýza jednoho sloganu¹

Jazyk firem je již z definice jazykem čistě komunikačním: „místa“ kde se vytváří jsou místy, kde se „aplikuje“ věda, je to tedy čistě pragmatické prostředí. Technici mezi sebou mluví specialistickým žargonem, to ano, ale pouze a přísně ve funkci komunikační. Lingvistický kánon, který vládne uvnitř továrny, má pak tendenci expandovat ven: je jasné, že ti, kteří vyrábí, chtějí mít s těmi, kteří konzumují, úplně jasný obchodní vztah.

Existuje jen jeden případ expresivity – ale expresivity zvrácené – v čistě komunikačním jazyku průmyslu: je to případ sloganu. Právě slogan musí být expresivní, aby zaujal a přesvědčil. Ale jeho expresivita je monstrózní, protože se stává okamžitě stereotypní a fixuje se ve stnulosti, která je pravým opakem expresivity věčně měnlivé a vybízející k nekonečným interpretacím.

Falešná expresivita sloganu je nejvyšším vrcholem nového technického jazyka, který nahrazuje humanistický jazyk. Je symbolem života jazyka budoucnosti, tedy neexpresivního světa, bez zvláštností a kulturní různorodosti, perfektně homologovaného a akulturního. Světa, který nám, posledním ochráncům mnohovrstevnaté, magmatické, náboženské a racionální představy o životě, připadá jako svět smrti.

Je ale možné předvídat tak negativní svět? Je možné předvídat budoucnost jako „konec všeho“? Někdo – jako já – k tomu tíhne ze zoufalství: láska ke světu, ve kterém jsme žili a který jsme prožívali brání možnosti přemýšlet o jiném, stejně skutečném světě; že se mohou vytvořit jiné analogické hodnoty k těm, které učinily existenci cennou. Tato apokalyptická vize budoucnosti je odůvodnitelná, ale je pravděpodobně nesprávná.

Zdá se to bláznivé, ale jeden nedávný slogan, ten co se stal bleskově slavným, na džíny „Ježíš“: „Nebudeš mít jiné džíny než mě“ vyvstává jako nová skutečnost, výjimka v pevném kánonu sloganu, která odhaluje nepředvídanou expresivní možnost a která ukazuje na jiný vývoj od vývoje konvenčního – rychle přijatého zoufalci, kteří chtějí vidět budoucnost jako smrt – který byl příliš rozumově předvídatelný.

Podívejme se na reakci „Osservatore romano“ na tento slogan: se svou zastaralou taliánštinou, spiritalistickou a trošku domyšlivou novinář z „Osservatore“ nasadil tón, jistě ne biblický, aby mohl dělat oběť bezbranného chudáčka, nevinného. Je to stejný tón, kterým jsou psány, například, stížnosti proti přemíře amorálnosti literatury nebo filmu. Ale v tom případě ten ufnukaný a šosácký tón zakrývá touhu po výhrůžce moci: a vskutku když novinář ze sebe dělá beránka a stěžuje si ve své době slabikované itaštině, za jeho zády moc pracuje, aby potlačila, smazala a zamáčkla všechny ničemníky, kteří jsou původci tohoto trápení.

Soudy a policie jsou na nohou; státní aparát se ihned a pilně dává k dispozici duchu. Po bédování „Osservatore“ následují právní procesy moci: literát nebo filmář, kteří se rouhali jsou ihned zasaženi a umlčeni.

V případě revolty humanistického typu – možných v prostředí starého kapitalismu a první průmyslové revoluce – měla Církev možnost zasahovat a potlačovat a takto brutálně odporovat jisté formálně demokratické a liberální vůli státní moci. Mechanismus byl jednoduchý: jedna část této moci – například soudy a policie – přijaly konzervativní

a reakcionářskou funkci, a jako taková dávala automaticky své nástroje moci k službám Církve. Podvratný vztah mezi Církví a Státem je vskutku dvojí povahy: ze svého pohledu Církev přijímá buržoazní Stát – namísto toho monarchického nebo feudálního – a poskytuje mu souhlas a podporu, bez kterého by až do dnešní doby státní moc nemohla existovat: aby se toto mohlo uskutečnit, Církev musela ovšem připustit a potvrdit liberální požadavky a demokratické formality: věci, které připouštěla a schvalovala pouze za předpokladu, že od té moci získávala tichý souhlas s jejich omezováním a potlačováním. Souhlas, který na druhé straně buržoazní moc poskytovala z celého srdce ráda. Vskutku její pakt s Církví jako Instrumentum regni nespočíval v ničem jiném než v tomto: maskovat vlastní základní iliberalismus a vlastní základní antidemokratičnost a propůjčit tuto iliberalní a antidemokratickou funkci Církví, která byla přijímána ve zlém úmyslu jako vrchní církevní instituce. Církev zkrátka uzavřela pakt s ďáblem, tedy s buržoazním Státem. A vskutku neexistuje skandálnější rozpor než mezi vírou a buržoazií, která je opakem víry. Monarchická nebo feudální moc jím byly v základech méně. Fašismus tedy byl jako regresivní moment kapitalismu méně ďábelský, objektivně z pohledu Církve, než je demokratický režim: fašismus bylo rouhání, ale nepodkopával základy Církve, protože to byla falešná nová ideologie. Konkordát nebyl svatokrádežný ve třicátých letech, ale je jím teď, jestliže fašismus ani nepoznamenal Církev, teď jí neokapitalismus ničí. Přijetí fašismu byla odporná epizoda: ale přijetí buržoazní kapitalistické civilizace je definitivní skutečností, jejíž cynismus není jen poskvrnou, kterých bylo v dějinách Církve nepočítaně, ale historickým omylem, za který Církev pravděpodobně zaplatí svým úpadkem. Ona totiž nevstihla – ta, která byla věčná z institucionálního hlediska – že Buržoazie představovala nového ducha, který jistě není ten fašistický: nového ducha, který se nejdřív ukáže jako konkurenční k tomu církevnímu (a zachrání z něj pouze klerikalismus), a skončí pak tak, že zaujme její místo poskytovatele úplné a jednotné představy života lidem (a nebude tedy už potřebovat klerikalismus jako nástroj moci).

Je to pravda: jak jsem říkal, po patetických stížnostech novináře „Osservatore” ještě okamžitě následuje – v případech „klasické” opozice – reakce soudů a policie. Ale je to příklad přežívání. Vatikán ještě nachází staré věřící lidi v aparátu státní moci: ale jsou, právě, staří. Budoucnost nepatří ani starým kardinálům, ani starým politikům, ani starým soudcům, ani starým policistům. Budoucnost patří mla-

dě buržoazii která se nepotřebuje udržovat u moci klasickými prostředky; která už neví, co má dělat s Církví, která už všeobecně řečeno nepatří do toho humanistického světa minulosti, který představuje překážku nové průmyslové revoluce; nová buržoazní moc tedy potřebuje vidět u konzumentů zcela pragmatického a hedonistického ducha: technicistický a čistě pozemský vesmír je ten, ve kterém může podle její přirozenosti probíhat cyklus výroby a konzumu. Pro víru a hlavně pro Církev tu není již více místo. Represivní boj, kterým nový kapitalismus bojuje skrze Církev je opožděným bojem odsouzeným, podle buržoazní logiky, k hodně brzké prohře, s následujícím „přirozeným” rozkladem Církve.

Zdá se to bláznivé, opakují, ale případ džín „Ježis” je toho prvním signálem. Ti, kdo vyrobili a dali na trh tyto džíny a použili na pragmatický slogan jedno z deseti Příkázání ukazují – možná s jistým chybějícím pocitem viny a tedy s nevědomostí někoho, kdo si již nepřípouští jisté problémy – že je již mimo práh, v jehož rámci funguje náš život a náš mentální horizont.

V cynismu tohoto sloganu je intenzita a nevinost absolutně nového typu, přestože pravděpodobně dlouho zrál v posledních desetiletích (a je v Itálii pouze krátkou dobu). Říká ve své lakoničnosti fenoménu, který se najednou objevil v našem svědomí, již tak kompletním a definitivním, že noví průmyslníci a noví technici jsou cele světší, ale jejich světskost se již neměří s vírou. Tato světskost je „novou hodnotou” zrozenou v buržoazní entropii, jejíž víra upadá stejně jako autorita a forma moci a přežívá jako ještě přirozený produkt enormního konzumu a folkloristická forma, kterou lze ještě využít.

Ale zajímavost tohoto sloganu není pouze negativní, nepředstavuje pouze nový způsob, kterým je Církev brutálně redukována na to, co doopravdy představuje: je v něm zajímavost také pozitivní, tedy nepředpokládaná možnost ideologizace a tedy zexpresivnění jazyka sloganu a dejme tomu celého technologického světa. Rouhačský duch tohoto sloganu se neomezuje na konstatování, na pouhé pozorování, které utvrzuje expresivitu v čisté komunikativnosti. Je něco více než bezohledná myšlenka (jejímž modelem je anglosaský „Kristus super-star”): naopak, slogan se nabízí interpretacím, které nemohou být než nekonečné: uchovává ve sloganu ideologický a estetický charakter expresivity. To znamená – možná -, že také budoucnost, která se nám – věřícím a humanistům – zdá jako věc daná a smrt, bude jistým způsobem nová; že požadavku čisté komunikativnosti výroby bude odporovat.

A vskutku slogan těchto džín se neomezuje na komunikaci nutnosti konzumu, ale představuje se jako odplata – byť nevědomá – která trestá Církev za její pakt s ďáblem. Ano, novinář „Osservatore“ je v této chvíli opravdu bezbranný a bezmocný: i kdyby třeba soudy a policie ihned po křesťansku zakročily a podařilo se jim strhnout ze zdí národa tento plakát a tento slogan, jedná se již o nezvratnou skutečnost, i když možná hodně předčasnou: jejím duchem je nový charakter druhé průmyslové revoluce a následná změna hodnot.

¹ vyšlo v „Corriere della sera“ pod titulem Bláznivý slogan džín Ježíš

Přeložil Tomáš Matras

Žlutá Bugatka Elišky Junkové

Žena a benzinový motor – to ještě na počátku minulého století bylo stejně nepředstavitelné a nepřijatelné spojení jako žena v pánských kalhotách a se zapálenou cigaretou na veřejnosti. A přece je z historie známo, že to byly právě ženy, které inspirovaly některé konstruktéry vozů na benzinový pohon.

Benzinový automobil měl ve svých počátcích tři uznávané tvůrce: Daimlera, Benze a Forda.

Daimler věnoval svůj první výtvar choti. Nikdy by se býval však se svým automobilem neprosadil, kdyby se ho neujala Francouzka Sarazimová, která mu proklestila cestu do praxe.

U Fordů měla zásluhu na vzniku benzinového auta paní Fordová, která manželovi dovolila, aby svůj vůz montoval v kuchyni, což byla v tehdejší době a byla by možná i dnes, věc nepřijatelná.

A jako třetí, z tohoto triumvirátu prvních výrobců aut tohoto druhu, byla Berta Benzová, která navijela dráty na indukční cívky s takovou vytrvalostí až motor naskočil.

A byla to znovu Lucie Sarazimová, která dopomohla uvést Benzův vůz na francouzský trh. A takových příkladů bychom našli ještě celou řadu.

My si však chceme blíže povšimnout jednoho významného automobilového konstruktéra a později i výrobce, neboť jeho činnost je úzce spjata s naší největší závodnicí Eliškou Junkovou. Jeho jméno je Ettore Bugatti.

Když se výroba benzinových vozů natolik prosadila a nových značek přibývalo, začalo se uvažo-

vat o vzájemném soutěžení. Závody se měly stát i významnou reklamou. Za první závody na okruhu je většinou považována „Velká cena Francie“, která vznikla v roce 1906. A byl to právě tento závod, který položil základy budoucí „Formuli 1“. K tomuto závodu se začaly přiřazovat další. Zmíníme se alespoň o několika. Byl to sicilský okruh nazvaný po svém zakladateli „Targa Florio“, který vznikl rovněž v tom dávném roce 1906. Na prvním místě uvádíme právě tento, i když je řada větších a významnějších. Činíme tak proto, že je spojen s největším úspěchem naší závodnice Elišky Junkové, k čemuž se ještě vrátíme.

Angličané hájí prvenství okruhu „Tourist Trophy“, který vznikl v roce 1907. A tak bychom mohli ve výčtu pokračovat od amerického Vanderbiltova poháru z r. 1904, přes pohár Gordona Benetta, rovněž z r. 1907, který se jel v Irsku, až po Velkou cenu Monaka, Nürnbürging, Velkou cenu Belgie, Monzu, až bychom se dostali k Masarykovu okruhu, který se jezdíval v letech 1927–1957 a dnes je závodišťem zejména motocyklů. Mimo okruhy se konaly po dlouhou dobu i závody na „volné“ silnici. Netřeba zvlášť zdůrazňovat četné oběti, jak mezi závodníky, tak i mezi riskantně přihlížejícími diváky.

Rokem 1925 začíná v dějinách automobilismu tzv. „klasické údobí“. Během závodu nemusí již vedle závodníka na tzv. „sedadle smrti“ sedět doprovodný mechanik. Během dvacátých let rovněž vykrytalizoval styl, jenž se udržel až do II. světové války. Ve dvacátých letech se zatáčky projížděly trhavým pohybem, krátkými smyky a v zápětí prudkým vyrovnáním. Proslulým v tomto ohledu byl italský závodník Tazio Nuvolari, který dokonce měl kůži vztužený loket, kterým v úzkých uličkách často drhnul o zeď, aby do ní nenarazil.

Zatím co v r. 1925 dominovaly Alfy Romeo, v následujících letech tuto úlohu začaly přebírat vozy značky Bugatty v níž našli zálibu právě manželé Junkovi. Konstruktérem těchto aut se stal Ettore Bugatti. Snad žádná osobnost z automobilového světa není opředena tolika legendami a záhadami, jako byl „Le Patron“ jak ho nazývali nejen zaměstnanci jeho továrničky ve francouzském Molsheimu, ale i závodníci a personál závodišť.

K pochopení této jeho mimořádné osobnosti je třeba otočit kalendář o víc než sto let nazpět. Ocitneme se v Miláně, v domě Carla Bugattiho, který s automobilismem neměl pranic společného. Byl malířem, sochařem, architektem, ba dokonce i hudebníkem. A v tomto domě se narodil roku 1881 syn Ettore. Všestranné umělecké prostředí, nadání

zděděné po otci, již samo o sobě ho předurčovalo k umělecké dráze. Osud však určil jinak.

Ve svých čtrnácti letech vylepšil motorovou tříkolku firmy Prinetti a Stucchi a tím byl rázem pro uměleckou dráhu navždy ztracen. Na přimluvu zmíněných majitelů firmy Ettorův otec svolil, aby syn pracoval v jejich mechanické dílně. Šíhlý, plavovlasý mladík s jasně modrýma očima záhy konstruoval svůj první automobil, což byl menší vozík s oboustranně umístěnými motory. První zkoušky ukázaly nutnost opatřit vůz pneumatikami. Ettore jako vlastenec nechtěl použít neitalského výrobku a přesvědčil proto firmu Pirelli, aby pro něho vyrobila pneumatiky vlastní.

Ettore Bugatti byl hnán touhou konstruovat a protože neměl k tomu potřebné zdroje, spojil se s ferrarskými hrabaty Giulinelli. Zprvu zhotovoval jen dřevěné modely pro odlitky. Podařilo se mu však postavit lehký, rychlý automobil, který v roce 1901 na mezinárodní výstavě obdržel „Velkou cenu města Milána“. Na převzetí ceny však nepočkal a rozjel se za svou velkou láskou Barbarou Balzeni na Lago Maggiore. Později se s ní oženil.

Následně podepsal smlouvu s alsaskou továrnou průkopníka motorismu Dietrichem, jenž do té doby vyráběl vozy na objednávku. Zde mladý Bugatti mohl uplatňovat své návrhy. Licence na jím konstruované vozy získala řada firem m.j i Peugeot.

V roce 1910 založil Ettore Bugatti vlastní firmu ve francouzském Molsheimu. Značka tohoto auta se začala rychle prosazovat a do tohoto francouzského městečka se začali sjíždět nejen nejproslulejší závodníci, ale i příslušníci panujících rodů.

Cyril Kříž

Pokračování v příštím čísle

„La bella Italia“ v Krušných horách

Teplická pobočka Společnosti přátel Itálie a teplické muzeum uspořádali za účasti více než 40 posluchačů 14. listopadu 2006 v Zámeckém klubu Regionálního muzea přednášku PhDr.Bohuslavy Chleborádové k historii kostela Panny Marie v Dubí. V diskusi vystoupil starosta města Ing.Petr Pípal k provedené opravě chrámu a problémech s kvalitou této opravy s tím, že tyto práce budou reklamovány. Město bude i nadále věnovat této vzác-

né církevní památce pozornost jakou si právem zaslouží.

JUDr. Zdeněk Rusín

Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie v Dubí

Stavební činnost Clary-Aldringen patřila dosud k nedoceněným uměleckým aktivitám teplického šlechtického rodu. Ale již od 17. století docházelo k výrazným stavebním počínům, ve kterých se obraceli na italské stavebníky, podle jejichž plánů byla postavena claryovská kaple v ambitu bohosudovského kláštera nebo loretánská kaple v Teplících. Stavba z roku 1674 byla zbourána v roce 1929.

V letech 1897–1899 se ze zelených hlubokých lesů dubského údolí vylouplo krajkové, červeno-bílé průčelí kostela s dominantní zvonící. Jakoby je magický stavitel právě přenesl z Itálie a posadil pod modré severočeské nebe. O jeho stavbě jednalo dubské zastupitelstvo s majitelem teplického panství, ke kterému Dubí příslušelo, knížetem Edmundem Clary – Aldringenem, již v září 1882. Členové žádali o pomoc při vybudování katolického kostela, ale vyslyšení nebyli. Kníže sice přispěl do finanční sbírky, která byla založena, ale

i když se do roku 1895 shromáždilo 30 000 zlatých, částka byla stále nedostačující. Přesto, že již byly připraveny stavební plány, zahájení stavby se odkládalo.

Dvacátého prvního června 1894 zemřel Edmund Clary – Aldringen a do vedení panství nastoupil s velkými představami jeho nejstarší syn Carlos (1844–1919), milovník umění a starožitností. Po smrti otce začal své plány naplňovat, zahájil stavbu v Dubí, dokončoval opravy paláců v Benátkách i ve Vídni, renovoval vnitřní zařízení teplického zámku a plánoval také rozsáhlé parkové úpravy. Pod jeho vedením byla prováděna přestavba restaurace na Doubravské hoře a byla postavena nová provozní budova trnovanského pivovaru. Uskutečnilo se také první restaurování Morového sloupu na Zámeckém náměstí v Teplících. Pro dubský kostel poskytl pozemek a finanční fond bohatě dotoval i vlastními prostředky v takové míře, že přivedl celé panství do finančních problémů a další činnost související se správou panství musel konat pouze pod dohledem.

Historie stavby dubského kostela se začala odvíjet již roku 1878, kdy zakoupil Carlos Clary v Benátkách gotický oblouk s vrcholovou plastikou Boha

Otce. Původně byl určen pro novou rodinnou hrobku, která měla nahradit dosavadní nevzhlednou stavbu v blízkosti teplického zámku. První návrh hrobky v novogotických formách vznikl v roce 1882. Představa teplického architekta Františka Větrovce zřejmě Carlose plně neuspokojila. A tak od roku 1889 pracoval na podobě kostela Neposkvrněného početí Panny Marie v Dubí, do kterého byly na počátku 30. let minulého století ostatky členů rodu nakonec přeneseny. Jako vzor zvolil C. Clary benátský kostel La Madonna dell'Orto (Santa Maria dell'Orto) a jako autora návrhů a přípravných plánů si zvolil profesora benátské Akademie výtvarných umění architekta Pietra Bigagliu. V říjnu 1889 zakoupil hrabě Clary v Benátkách další kamenné portály z bílého a červeného mramoru a také kamenný oltář.

Ve stejném měsíci byla uzavřena první smlouva s P. Bigagliu na vytvoření dvou kreseb průčelí kostela, „které budou vystínovány štětcem a provedeny trvanlivou barvou“. Na kresbách je patrný původní Carlosův záměr, který předpokládal postavení křížové chodby spojující kostel s předpokládanou klášterní budovou.

V následujících dvaceti letech probíhaly mezi C. Clarym a Bigagliu písemné konzultace, dochovaly se takřka dvě stovky Bigagliových dopisů. Architekt podával podrobné reference, ale neustále také požadoval finanční krytí své činnosti. Po dokončení základní stavby kostela mu bylo 27. 12. 1899 poukázáno na účet 22 000 zlatých. Interiér kostela se však dokončoval ještě celých dalších 15 let a celá stavba spolykala více než milion zlatých.

V benátském paláci Clary – Aldringenů na nábřeží della Zattere strávil Carlos dětství a stal se postupně znalcem benátské architektury. Gotické tvarosloví nebylo pro rodinnou hrobku a následně pro kostel v Dubí vybráno náhodou. Zakoupený oblouk připomínal portál slavného benátského kostela a novogotické tvary měli Claryové v oblibě již od velkých přestaveb na přelomu 18. a 19. století. Byly použity při vnějších úpravách východního křídla zámku, drobných staveb v zámecké zahradě, loretánské kaple i hrobky. Ze základního členění italských gotických staveb vycházela i přestavba průčelí teplického zámeckého kostela na počátku 19. století.

Předlohou kostelu v Dubí byla příkladná stavba benátské pozdní gotiky 15. století. Ve všech svých veřejných projevech zdůrazňoval Clary jedinečnost svého stavebního počínu, který se svou originalitou umístění ryze italské architektury do nezvyklého severského prostředí stane skvostem a okrasou lázeňského městečka. Originalita spočívala v propojení původních architektonických prvků z červeného

a bílého mramoru s prvky nově zhotovenými, které ctily gotické tvarosloví a původní materiál.

Kníže Clary spolupracoval se Spolkem pro výstavbu kostela v Dubí založeným 30. 8. 1895, vedle finančních částek a pozemku Carlos Clary zařídil převoz architektonických prvků z Benátek na stavební místo. Velké mramorové kvádry, sloupy, hlavic atd. ležely již ve stovkách beden na stavebním místě, když nastal 28. červen 1897 a stavební komise zahájila stavbu. Již tehdy teplický tisk zdůraznil, že stavba bude okrasou lázeňského města Dubí a že musí být kostel hotov do dvou let. Následovaly úpravy terénu, vybudování základů kostela a stavba se začala zdvíhat k nebi, které vyzkoušelo pevnost rozhodnutí vybudovat svatostánek dvěma přírodními katastrofami. 30. 7. 1897 se strhla nad Dubím velká letní bouře a rozvodnila potok. V prosinci pak řádila sněhová větrná bouře, která velice poškodila okolní hluboké smrkové lesy. Stavba kostela pokračovala dál pod vedením teplického stavitele H. Siegmunda a osobního dozoru profesora Bigaglii.

Hrubá stavba a mohutné dřevěné lešení tvořilo pozadí provizornímu oltáři, u kterého se odehrávalo 4.5.1898 položení základního kamene. Slavnostní mši sloužil vikář Mattauch a hlavní projev přednesl kníže Clary. Neopomněl vzpomenout výročí vlády papeže a císaře, poděkoval váženým hostům a všemu obyvatelstvu za dary a přízeň a vyzdvihnout uměleckou kvalitu stavby. Novosedlický farář Schwaab seznámil přítomné s listinou, která stvrzovala nadaci knížecího páru a obsahovala blahopřání manželům ke stříbrné svatbě, dále poděkování hlavním stavebním mistrům, prof. Bigagliovi z Benátek a H. Siegmundovi z Teplic a také díky za podporu vedoucímu knížecího stavebního úřadu Brandtovi a vrchnímu lesníkovi Hamplovi. Slavnost skončila a následovalo dalších osm let, než byl kostel s nedokončenou interiérovou výzdobou interiéru vysvěcen a dalších osm let než byla dokončena předpokládaná vnitřní výzdoba.

*PhDr. Bohuslava Chleborádová
Dokončení v příštím čísle*

Mezinárodní vivaldiovská konference na ostrově San Giorgio Maggiore v Benátkách

Istituto Italiano Antonio Vivaldi, který je součástí mohutné a i u nás ze spolupráce s Akademií věd známé Fondazione Giorgio Cini v Benátkách, zorga-

nizoval ve dnech 13. až 16. června 2007 mezinárodní vědeckou konferenci „Antonio Vivaldi. Passato e futuro“, věnovanou výzkumu života a díla Antonia Vivaldiho. Cílem setkání a početných příspěvků bylo bilancovat dosavadní poznatky, prezentovat probíhající projekty, informovat o nálezech dosud neznámých pramenů a projednat problémy, které bude nutné ve vivaldiovském výzkumu řešit. Za tímto účelem byl program rozvržen do pěti sekcí, věnujících se aspektům biografickým a dokumentačním (koordinátor: Pierluigi Petrobelli), hudbě instrumentální a vokální, a to jak duchovní, tak světské (koordinátor: Michael Talbot), opeře (koordinátor: Reinhard Strohm), vztahům mezi výzkumem a problémy interpretace Vivaldiho děl (koordinátor: Roger-Claude Travers) a problémům chronologie Vivaldiho děl a jejich katalogizace (koordinátor: Peter Ryom). Konference se zúčastnilo 60 badatelů z Itálie, Anglie, Francie, USA, Španělska, Německa, Rakouska a České republiky.

Vivaldiovský výzkum se v českých zemích nenachází v počátcích. Zahájily ho práce Tomislava Volka a Marie Skalické už v 60. letech 20. století. Poté badatelské kontakty italského vivaldiovského institutu s českými badateli a vědeckými institucemi pokračovaly, a proto také bylo možné, že na letošní bilanční konferenci vystoupili dokonce čtyři badatelé z Čech. Tomislav Volek pojednal o vztazích mezi Vivaldim a skupinou českých hrabat Šporkem, Morzinem, z Klenova, z Vrtby a Collaltem. Slovem i dokumentujícím obrazem téžil v tomto směru z vlastnoručně vedené účetní knihy hr. Morzina, obsahující mj. záznamy o nemalých finančních částkách, posílaných Vivaldimu do Benátek. Václav Kapsa referoval o vivaldiovském vlivu na tvorbu skladatelů, působících v kapele hraběte Morzina (A. Reichenauer, C. Postel, F. Jiránek). V operní sekci referovala Milada Jonášová o impresáriovi, tenoristovi a libretistovi pražské šporkovské opery Antoniu Denziovu, pocházejícím z Benátek, v nichž měl ještě před odchodem do Prahy úzké kontakty s Vivaldim. Jejich výsledkem pak byly mj. premiéry několika Vivaldiho oper v Praze. Na základě komparací denziovských libret s jejich benátskými předlohami popsala typy změn, které Denzio ve svých pražských operních úpravách prováděl. Méně zaujal referát Ondřeje Macka o jeho nálezu konvolutu árií v řezeňské knihovně knížat Thurn-Taxisů. Srovnáním s pražským libretem k Vivaldiho opeře Argippo z 1730, k níž až dosud nebyla nalezena žádná hudba, došel k závěru že 7 z 19 árií konvo-

lutu pravděpodobně pochází z Vivaldiho Argippa. – Lze konstatovat, že referáty českých badatelů byly přijaty velmi pozitivně.

Mgr. Milada Jonášová

Druhý den italské kultury v Plzni

Konec školního roku a příchod léta se milovníci Itálie z Plzeňska rozhodli oslavit v pořadí již druhým Dnem italské kultury. Akce tentokrát proběhla ve čtvrtek 22. 6. v prostorách italské restaurace Trattoria italiana na Slovanech. Sešlo se kolem dvaceti zájemců o italskou kulturu a mimo silného zastoupení z řad členů Společnosti přátel Itálie a účastníků kurzů italštiny, které jsou zde zastoupeny ve čtyřech úrovních, se dostavili také studenti plzeňské konzervatoře, pracovníci několika místních firem a bank i zástupci z řad studentů Západočeské univerzity. Milovníci Itálie pojali tentokrát svůj večer formou rébusů, jejichž řešitelé byli odměňováni italskými cenami. Studenti konzervatoře se postarali o kulturní zahájení programu, když převedli do divadelní podoby část Pucciniho opery, jejíž název měli účastníci uhadnout. Následovalo hudební provedení několika známých Verdiho árií a sólový zpěv písně ze 17. století v doprovodu akordeonu. Vedoucí plzeňské pobočky Mgr. Kateřina Strnadová pak zjišťovala, co si místní odnesli z předvánočního setkání, kdy hovořila o několika soudobých italských režisérech a hercích, a připravila další přednášku o soudobé kinematografii, tentokrát věnovanou ženským postavám italského filmu a literatury. Ovšem ani mužům nebyly upřeny zásluhy: krátká vzpomínka byla věnována Luigimu Comencini, se kterým se letos na jaře svět filmu rozloučil.

Na setkání se také hovořilo o možnosti zřízení internetových stránek, kde by se Plzeňané vzájemně informovali o nejen kulturních aktualitách, zároveň by se účastníci kurzů Společnosti dozvěděli, jaké jsou novinky, případně jak se mají připravit na výuku, pokud se nemohli dostavit. V příštím školním roce se v Plzni plánuje zachovat kurz pro pokročilé (vede Mgr. Petra Zdeňková v pondělí večer), dále kurz pro středně pokročilé (vede Mgr. Kateřina Strnadová v pondělí večer), kurz pro mírně pokročilé (vede Mgr. Hedvika Santoro ve středu večer) a nově se plánuje otevření kurzu pro začátečnický (povede Mgr. Hedvika Santoro v pondělí večer). Zdá se, že Plzeňská pobočka nyní začíná vzkvétat, a to

nejen na pozadí spolupráce s místními restaurátéry, kteří vítají pořádání kulturních večerů, jež skýtají příležitost k setkávání italoofilů s Italy žijícími na Plzeňsku.

Mgr. Kateřina Strnadová

Studentské práce oživily výuku italštiny

Že výuka nemusí být vždycky nudná si ověřili studenti dvou tříd slavkovské Integrované střední školy, když zpracovávali seminární práce z předmětu zeměpis cestovního ruchu. Téma znělo Itálie a každý z nich si mohl vybrat z široké nabídky konkrétní oblasti této hojně turisty navštěvované země. A tak vznikala dílka o atraktivních městech, o italské renesanci, ale i o módě, hudbě, kinematografii, automobilovém průmyslu, Sicílii, Sardinii i o Liparských ostrovech. Nechyběla ani témata o věhlasné italské kuchyni nebo o slavném fotbalu či opeře, letoviscích u moře i o drsné kráse italských Dolomit.

A protože to byly práce opravdu zdařilé, byly prezentovány v kurzu italštiny v Rousínově. Vždyť výuka jazyka sestává nejen z gramatiky, slovíček a frází, ale i z realii daného státu. A tak si účastníci kurzu mohli prolístat pracemi a ty, které je zaujaly si i přečíst. Popřípadě se ještě orientovat i v mapě, aby své nově nabyté vědomosti umocnili. Seminární práce se tak staly nejen prostředkem k získání známky ve škole, ale i k rozšíření znalostí studentů samotných a následně pomohly obohatit hodinu italštiny. Kurzisté projevili o práce opravdový zájem, a tak potvrdili, že seminární práce studentů byly k užítku všem. A to je velmi potěšující věc.

Irena Lochmanová

Kurzy italštiny v pobočkách Společnosti v 1. pololetí školního roku 2007–2008

Pražská pobočka bude pokračovat XVII. ročníkem v pořádání kurzů pro začátečníky a v několika stupních pro pokročilé, včetně kurzů opakovacích a konverzačních. Vyučovat budou předšší lektoři se znalostí češtiny a čeští lektoři s příslušnou odbor-

nou kvalifikací, podle učebnice **ITALŠTINA** autorek Bahniková, Benešová, Ehrenbergerová, vydané nakladatelstvím LEDA v r. 2001 a později. Kurzy jsou organizovány v každém pololetí v rozsahu 15 lekcí, po jedné vyučovací dvouhodině týdně, denně mimo pátek od 16.00, (16.30) a od 17.45 hod.

První pololetí začíná v pondělí 1. 10. až čtvrtek 4. 10. 2007 v Malostranské Základní škole, Josefská 5, Praha 1.

Zápisy se konají od pondělí 17. 9. mimo pátek, do čtvrtka 27. 9. od 16.30 do 18.00 hod v I. poschodí uvedené školy. Doplňkové zápisy se konají od 1. 10 do 11.1 0. mimo pátek od 16.00. do 17.30 hod.

Pololetní kurzovné se platí při zápisu v hotovosti ve výši 2.500 Kč. Studenti, důchodci a naši členové se slevou 100 Kč. Při úhradě kurzovného na celý školní rok je poskytována všem účastníkům další sleva 100 Kč

Další informace a jejich aktualizace na tel.: 235 362 939 a 606 648 317, a na e-mailové adrese: prateleitalie@seznam.cz

XVII. ročník kurzů italštiny pořádaných pražskou pobočkou Společnosti přátel Itálie rozvrh kurzů v I. pololetí školního roku 2007–2008

Upřesnění rozvrhu kurzů bude zveřejněno po jejich zahájení na našich webových stránkách.

Dagmar Koutná

Olomoucká pobočka pořádá letní intenzivní kurz italského jazyka „Týden s italštinou“ (konverzace, gramatika, italské realie a filmy) v rozsahu 30 vyučovacích hodin, 6 hodin denně od pondělí 13. do pátku 17. srpna 2007. Vyučují italský rodilý mluvčí a zkušení čeští lektoři. Místo konání bude upřesněno podle počtu zájemců. Pro mimo-olomoucké účastníky může být zajištěno ubytování dle individuálních požadavků.

Přihlášky do 31. července 2007.

Cena 2.800 Kč, sleva pro členy Společnosti 100 Kč.

Přihlášky a bližší informace: Dot.Kvído@volny.cz, tel. 605 544 321

E-mail: italiano-ol@volny.cz www.volny.cz/italiano-ol

Celoroční kurzy olomoucké pobočky pro začátečníky, mírně pokročilé, pokročilé a experty s italským rodilým mluvčím ovládajícím češtinu v rozsahu 28 lekcí, jednou týdně 2 vyučovací hodiny, celkem

XVII. ročník kurzů itaštiny pořádaných pražskou pobočkou Společnosti přátel Itálie rozvrh kurzů v I. pololetí školního roku 2007–2008

Označení kurzu	Stupeň	Den	Hodina	Učitel	Začíná se lekcí č.	Zahájení
Z 1	začátečníci	st	17.45	Dr. Ivana Švagrová	1	3. 10.
Z 2	začátečníci	čt	17.45	Gabriela Kotrčová	1	4. 10.
Z 3	začátečníci	út	16.00	Mgr. Giovanna Giordanová	1	2. 10.
Z 4	začátečníci	st	16.00	Mgr. Barbora Holubová	1	3. 10.
PZ 1	pokračující / začátečníci	út	16.00	Dr. Francesca Cocco	6	2. 10.
PZ 2	pokračující / začátečníci	st	17.45	Dr. Francesca Cocco	6	3. 10.
MP 1	mírně pokročilí	po	17.45	Renata Skoupá	10	1. 10.
MP 2	mírně pokročilí	čt	16.00	Renata Skoupá	10	4. 10.
MP 3	mírně pokročilí	po	16.00	Mgr. Jiří Špaček	13	1. 10.
MP 4	mírně pokročilí	po	17.45	Mgr. Jiří Špaček	13	1. 10.
SP 1	středně pokročilí	po	17.45	Dr. Fabio Ripamonti	18	1. 10.
SP 2	středně pokročilí	st	16.00	Dr. Ivana Švagrová	18	3. 10.
P 1	pokročilí	čt	16.00	Gabriela Kotrčová	21	4. 10.
P 2	pokročilí	út	17.45	Dr. Francesca Cocco	21	2. 10.
P 3	pokročilí	st	17.45	Roberto Alquati	22	3. 10.
P 4	pokročilí	po	16.00	Renata Skoupá	24	1. 10.
OK 1	opakování a konverzace	st	16.30	prof. Sylva Hamplová	3. 10.	3. 10.
OK 2	opakování a konverzace	po	16.00	Dr. Fabio Ripamonti	1. 10.	1. 10.
OK 3	opakování a konverzace	čt	17.45	Roberto Alquati	4. 10.	4. 10.

56 hodin. **kurzovné 2.800 Kč, sleva pro členy Společnosti 5 %.**

Zápis a informace. Úterý 18. a středa 19. září 2007 od 16 do 18 hod. přednáškový sál Dominikánský klášter, Slovenská 14, Olomouc.

Přihlášky a bližší informace jako u letního kurzu.

Plzeňská pobočka ve školním roce 2007–2008 bude pokračovat v pořádání kurzů pro pokročilé a středně pokročilé, vedené Mgr. Petrou Zdeňkovou a Mgr. Kateřinou Strnadovou v pondělí večer a v kurzu pro mírně pokročilé vedený Mgr. Hedvíkou Santoro ve středu večer. Tato lektorka povede i kurz pro začátečníky, jehož otevření je plánováno na pondělí večer.

Podrobné informace lze získat u Mgr. Kateřiny Strnadové na tel.: 724 958 575 a na E-mailové adrese: strnadová.katerina@post.cz

Teplická pobočka plánuje obnovení kurzů itaštiny od druhého pololetí, cca od 1. února 2008 pod vedením Mgr. Veroniky Zboranové. Podrobnější informace budou zveřejněny v zářijovém a prosincovém čísle Zpravodaje.

Totéž se týká i **Českých Budějovic**, kde předpokládáme zřízení našich kurzů od 2. pololetí pod vedením Mgr. Jitky Rauchové.

Pro Vaši informaci

- **Dne 16. dubna 2007 přijal nový velvyslanec Itálie J. E. Fabio Pigliapoco delegaci předsednictva naší Společnosti.** V srdečném a přátelském rozhovoru, ve kterém s delegací setrval přes hodinu, došlo k oboustranné výměně informací. Pan velvyslanec vyjádřil uznání za dosavadní činnost Společnosti a přijal pozvání na 6. valné shromáždění, které bude uskutečněno na podzim tohoto roku.
- **Čestný předseda Společnosti přátel Itálie Cavaliere Carlo VENDER dne 16. dubna 2007 oslavil v plně svévěti 80. narozeniny.** Za jeho zásluhy při zprostředkování a podpoře kulturní výměny, zejména mnoha pěveckých souborů a umožnění studijních pobytů našich předních operních umělců v Itálii mu byla udělena Zlatá medaile Československé společnosti pro mezinárodní styky. Jako štědrý sponzor umožnil m.j. i konání slavnostního koncertu osmdesátičlenného sboru Giuseppe Verdiho z Teatro Reggiov v Parmě v den ustavujícího shromáždění naší Společnosti 7. června 1990. Po rozdělení Československa a našem neúspěšném pokusu o založení Společnosti přátel Itálie v Bratislavě, přenesl těžšíste podpory kulturních výměn na Slovensko, kde mu za jeho zásluhy bylo udě-

leno čestné občanství v Košicích, Piešťanech a v Čadci.

- Zasluhou Českého výboru Italské asociace partyzánů (Comitato Nazionale Partigiani Italiani –A.N.P.I) byla dne 25. dubna 2007 **obnovena tradice oslavy vyvrcholení italského protifašistického odboje Dne osvobození 25. dubna 1945.** Oslava se konala v Italském kulturním institutu za početné účasti italské komunity i našich členů na pronesených projevech, promítnutých filmech i výstavě fotografií.
- **Vzpomínkové shromáždění k 65. výročí vyhlazení Lidic oslovil i starosta Sauro Testi z italské obce Bucine v Toskánsku,** kde bylo 29. června 1944 zavražděno 113 mužů a žen. Pozval 3 vítěze vědomostní soutěže studentů na týdenní pobyt do Itálie v rámci projektu Mírová laboratoř, země a svoboda. „Ode dneška bude Bucine stát po vašem boku. Budoucnost mladých lidí se buduje nejen tím, že se díváme do budoucna, ale že nezapomínáme na minulost. Abychom věděli kam míříme, musíme si stále pamatovat, kdo jsme a odkud pocházíme.“ Řekl italský starosta.
- **Za podpory pražské pobočky Společnosti přátel Itálie navázala před dvěma lety Městská část Praha 7 první kontakty s městem Teramo v karaji Abruzzo. Letos 16. května byl na radnici Prahy 7 tento vztah oficiálně potvrzen podpisem partnerské smlouvy.** Slavnosti se zúčastnil velvyslanec Itálie J. E. Fabio Pigliapoco, místopředseda Společnosti Rostislav Pietropaolo, starostové obou měst Gianni Chodi a Marek Ječmének, radní Prahy 7 a početná skupina občanů města i provincie Teramo.
- Arcibiskupství olomoucké ve spolupráci s italskou nadací Amici di Velehrad – Přátelé Velehradu, za sponzorské účasti sýrárny Orrero, a.s. uspořádalo 2. května 2007 v Klášterním Hradisku v Olomouci Benefiční koncert na počest a za osobní účasti J. E. kardinála Tomáše Špidlíka. Vítězek koncertu byl věnován Stojanovu gymnáziu Velehrad.
- Dne 9. června se konala na Univerzitě Palackého v Olomouci za sponzorské účasti Nadace Casamarca se sídlem v Trevisu **mezinárodní konference ITINERA LATINITATIS.** Byla to po konferenci ve Slaném a v Brandýse nad Labem další mezinárodní konference **věnovaná m.j. zkoumání historických pramenů o česko-italských literárních vztazích.**
- Od 6. března do 5. června proběhl v Italském

kulturním institutu jarní cyklus sedmi přednášek doprovázených audiovizuálním programem autorů Mgr. Milady Jonášové a doc. Dr. Tomislava Volka na téma „**Co v Itálii viděl, zažil a zkomponoval W. A. Mozart.**“ Pořadatelem této mimořádné zdařilé akce byla Společnost přátel Itálie a Mozartova obec v České republice.

- **Podzimní cyklus této akce** zpřístupní poznatky mezinárodního výzkumu o třech pobytech W. A. Mozarta v Itálii v letech 1769–1773 s tímto programem:
 - 2. října Druhá cesta do Itálie (Ascano in Alba)
 - 16. října Třetí cesta do Itálie (Lucio Silla)
 - 30. října Ombra, tradice v italské opeře
 - 13. listopadu Dnešní inscenační pokusy o Mozartovy italské opery
 - 27. listopadu Bilance italských cest
- 30. dubna 2007 v prostorách Muzea umění v Olomouci proběhlo shromáždění členů olomoucké pobočky Společnosti přátel Itálie. V první části seznámil Dott. Kvido Sandroni členy s plánovanou činností Společnosti na léto 2007 a na školní rok 2007–2008. Druhá část byla určena i pro širší veřejnost. Mgr. Jan F. Pavlíček měl přednášku na téma Italská komunita v Praze na přelomu 17. a 18. století.
- Ve čtyřech renesančních sálech zámku v Nebovídech je od 2. června **do 31. srpna 2007 výstava obrazů Dany Hlobilové „Z Čech až na konec Sicílie.“**
- Díky italskému členu naší Společnosti Dr. Donatu Spinovi jsme zahájili jednání se Společností Antonia Pedrottiho, která je kolektivním členem naší Společnosti, o přípravě pražského předkola dalšího ročníku mezinárodní soutěže mladých dirigentů jejíž finále se koná každé 2 roky v Trentu na počest jejich rodáka a dlouholetého šéfdirigenta Pražského filharmonického orchestru A. Pedrottiho.
- **Všechny pražské členy, kteří používají internet žádáme o sdělení e-mailové adresy,** abychom je mohli operativně informovat o aktivitách pražské pobočky. Použijte naši E-mailovou adresu: prateleitalie@seznam.cz
- Zájemcům o starší čísla Zpravodaje z předešlých XI. ročníků je můžeme zaslat za režijní cenu 20 Kč za jedno číslo. Při odběru alespoň pěti čísel nebudeme účtovat poštovné.

Rostislav Pietropaolo

OBSAH 2. ČÍSLA XII. ROČNÍKU ZPRAVODAJE

Rostislav Pietropaolo: Úvodem	str. 1
Libuše Rektorová: Italský kraj Umbrie	str. 1
Irena Bukačová: Italogé očima Čechů 1. část – Náboženské poutě do Itálie	str. 3
Pavel Tomášek: Manzoniho Snoubenci na internetu	str. 4
Pavel Tomášek: Ugo Dadone	str. 4
Tomáš Matras: Reklamní slogan jako znamení doby (k eseji Piera Paola Pasoliniho)	str. 6
Pier Paolo Pasolini: Lingvistická analýza jednoho sloganu.	str. 7
Cyril Kříž: Žlutá Bugátka Elišky Junkové 1. část	str. 9
Zdeněk Rusín: „La bella Italia“ v Krušných horách	str. 10
Bohuslava Chleborádová: Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie v Dubí, 1.část	str. 10
Milada Jonášová: Mezinárodní vivaldiovská konference v Benátkách	str. 11
Kateřina Štrnadová: Druhý den italské kultury pořádaný plzeňskou pobočkou Společnosti	str. 12
Irena Lochmanová: Studentské práce oživily výuku italštiny.	str. 13
Dagmar Koutná, Kvído Sandroni, Kateřina Štrnadová: Kurzy italštiny v pobočkách SPI	str. 13
Pro Vaši informaci	str. 14

Na autorské a redakční přípravě tohoto čísla se podíleli

Irena Bukačová, Bohuslava Chleborádová, Milada Jonášová, Dagmar Koutná, Cyril Kříž, Irena Lochmanová, Tomáš Matras, Rostislav Pietropaolo, Libuše Rektorová, Zdeněk Rusín, Kvído Sandroni, Kateřina Štrnadová, Pavel Tomášek, Tomislav Volek

Technická spolupráce

Zdeněk Sladký

Z obsahu příštího čísla

Irena Bukačová: Italogé očima Čechů – pokračování
Jana Haasová: Z cest za italskými vulkány 1. část – Vesuv
Bohuslava Chleborádová: Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie v Dubí – dokončení
Cyril Kříž: Italský deník Mikoláše Alše
Cyril Kříž: Žlutá Bugátka Elišky Junkové
Pier Paolo Pasolini: „Chybějící moc“ , aneb „Článek o světluškách“

ZPRAVODAJ SPOLEČNOSTI PŘÁTEL ITÁLIE

zapsán v evidenci periodického tisku pod číslem MK ČR E 14783

S příspěvkem Odboru kulturních a krajských vztahů MZV ČR vydává:

Společnost přátel Itálie, občanské sdružení, IČ: 00564842

Adresa redakce: Brixihó 21, 162 00 Praha 6, tel./fax: 235 362 939

Internet: www.sweb.cz/prateleitalie

E-mail: prateleitalie@seznam.cz

Odpovědný redaktor: Rostislav Pietropaolo

Náklad: 700 výtisků, 4× ročně

Sazba a tisk: Firma KELOC PC, spol. s r.o., náměstí SNP 32, 613 00 Brno

Uzávěrka tohoto čísla: 25.června 2007